

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว

ของ นายจรูญ อินทจาร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๕๖

วันที่ ๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๒๗ ในส่วนงบประมาณของสำนักงานศาลยุติธรรมและของสำนักงานศาลปกครอง และมาตรา ๒๘ ในส่วนงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ช. มีข้อความขัดหรือแย้งหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคแปด และวรรคเก้า หรือไม่

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีดังนี้

มาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตาม มาตรา ๑๕๐ หรือร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา ๑๕๑ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๑๖๖ งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณ รายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน

มาตรา ๑๖๗ ในการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องมีเอกสารประกอบซึ่งรวมถึงประมาณการรายรับ และวัตถุประสงค์ กิจกรรม แผนงาน โครงการ ในแต่ละรายการของการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน รวมทั้งต้องแสดงฐานะการเงินการคลังของประเทศ เกี่ยวกับภาพรวมของภาวะเศรษฐกิจที่เกิดจากการใช้จ่ายและการจัดหารายได้ ประโยชน์และการขาดรายได้ จากการยกเว้นภาษีเฉพาะรายในรูปแบบต่าง ๆ ความจำเป็นในการตั้งงบประมาณผูกพันข้ามปี ภาระหนี้ และการก่อหนี้ของรัฐและฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจ ในปีที่ย้อนอนุมัติงบประมาณนั้นและปีงบประมาณ ที่ผ่านมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

หากรายจ่ายใดไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นใด ของรัฐได้โดยตรง ให้จัดไว้ในรายการรายจ่ายงบกลาง โดยต้องแสดงเหตุผลและความจำเป็นในการกำหนด งบประมาณรายจ่ายงบกลางนั้นด้วย

ให้มีกฎหมายการเงินการคลังของรัฐเพื่อกำหนดกรอบวินัยการเงินการคลัง ซึ่งรวมถึงหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการวางแผนการเงินระยะปานกลาง การจัดหารายได้ การกำหนดแนวทางในการจัดทำงบประมาณ รายจ่ายของแผ่นดิน การบริหารการเงินและทรัพย์สิน การบัญชี กองทุนสาธารณะการก่อหนี้หรือ การดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินหรือภาระทางการเงินของรัฐ หลักเกณฑ์การกำหนดวงเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และการอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องใช้เป็นกรอบในการจัดหารายได้ กำกับ การใช้จ่ายเงินตามหลักการรักษาเสถียรภาพ พัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และความเป็นธรรม ในสังคม

มาตรา ๑๖๘ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สภาผู้แทนราษฎร จะต้องวิเคราะห์และพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นตั้งกล่าว มาถึงสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่กล่าว ในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้นและให้เสนอ ร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา

ในการพิจารณาของวุฒิสภา วุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ ก็ได้ ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีเช่นนี้และในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๐

ถ้าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าววุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วย ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔๘ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการมิได้ แต่อาจแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่าย ซึ่งมีใช้รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินสงฆ์เงินกู้
- (๒) ดอกเบี้ยเงินกู้
- (๓) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือของคณะกรรมการ การเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหกให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหก ให้การเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำดังกล่าวสิ้นผลไป

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการบริหารงานโดยอิสระของรัฐสภา ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครองและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามวรรคแปด หากหน่วยงานนั้นเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ นั้นไม่เพียงพอ ให้สามารถเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการได้โดยตรง

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณได้บัญญัติหลักการจัดทำและการอนุมัติงบประมาณไว้ โดยให้คณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายบริหาร เป็นผู้มีอำนาจจัดทำงบประมาณรายจ่าย เพราะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่นเพื่อนำมาใช้ในการบริหารประเทศ ส่วนรัฐสภา ซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติงบประมาณรายจ่ายตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ โดยไม่อาจมีอำนาจเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จากหลักการดังกล่าวมีผลทำให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ไม่อาจเสนอค่าของงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมโดยตรงต่อคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรได้ โดยต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ส่วนรัฐสภา ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครองและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารงานโดยอิสระ และในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว นั้น หากหน่วยงานนั้นเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ นั้นไม่เพียงพอ ให้สามารถเสนอค่าขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการได้โดยตรง

ในส่วนของกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายนั้น มีกระบวนการจัดทำโดยสังเขป คือ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว จะมอบนโยบายให้กระทรวงและหน่วยงานไปกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยต้องพิจารณาจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายเสนอรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนส่งให้สำนักงบประมาณจัดทำข้อเสนอของบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ สำนักงบประมาณจะดำเนินการจัดพิมพ์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบก่อนนำเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นสามวาระ ในวาระที่หนึ่งเป็นขั้นรับหลักการ เมื่อรับหลักการแล้วสภาผู้แทนราษฎรจะตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยมีอำนาจพิจารณารายละเอียดและปรับลดงบประมาณของกระทรวงและหน่วยงานในรายการต่าง ๆ เมื่อปรับลดได้จำนวนเท่าใด คณะรัฐมนตรีจะขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายโดยมอบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายให้แก่กระทรวงหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมส่งไปยัง

สำนักงบประมาณ เพื่อรวบรวมเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อนนำเสนอให้คณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว จะเสนอรายงานพร้อมร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการวิสามัญให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเรียงลำดับมาตราในวาระที่สอง จากนั้นจะพิจารณาให้ความเห็นชอบในวาระที่สามก่อนส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำชี้แจงของผู้เกี่ยวข้อง และเอกสารประกอบ รวมทั้งพยานหลักฐานของผู้ร้องและผู้เกี่ยวข้องได้ความว่า สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงาน ป.ป.ช. เสนอขอจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ไปยังคณะรัฐมนตรี เป็นจำนวน ๒๖,๒๔๙,๘๗๗,๐๓๖ บาท (สองหมื่นหกพันสองร้อยสี่สิบล้านแปดแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันสามสิบลบาทถ้วน) จำนวน ๒,๙๓๗,๖๓๙,๖๐๐ บาท (สองพันเก้าร้อยสามสิบลเจ็ดล้านหกแสนสามหมื่นเก้าพันหกร้อยบาทถ้วน) และจำนวน ๒,๐๖๔,๓๔๙,๒๐๐ บาท (สองพันหกสิบลสี่ล้านสามแสนสี่หมื่นเก้าพันสองร้อยบาทถ้วน) ตามลำดับ แต่คณะรัฐมนตรีพิจารณาปรับลดงบประมาณของหน่วยงานทั้งสามคงเหลืองบประมาณที่ได้รับจัดสรรเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๔,๖๐๑,๖๙๕,๒๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นสี่พันหกร้อยเอ็ดล้านหกแสนเก้าหมื่นห้าพันสองร้อยบาทถ้วน) จำนวน ๒,๐๔๖,๙๑๕,๗๐๐ บาท (สองพันสี่สิบลหกล้านเก้าแสนหนึ่งหมื่นห้าพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) และจำนวน ๑,๓๒๔,๕๖๑,๔๐๐ บาท (หนึ่งพันสามร้อยยี่สิบลสี่ล้านห้าแสนหกหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยบาทถ้วน) ตามลำดับ ต่อมาในชั้นแปรญัตติของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สภาผู้แทนราษฎร หน่วยงานทั้งสามเสนอขอเพิ่มงบประมาณเพื่อให้เพียงพอต่อการบริหารงาน จำนวน ๔,๑๓๓,๘๓๗,๕๑๕ บาท (สี่พันหนึ่งร้อยสามสิบลสามล้านแปดแสนสามหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยสิบลบาทถ้วน) จำนวน ๑๘๙,๙๘๔,๕๐๐ บาท (หนึ่งร้อยแปดสิบลเก้าล้านเก้าแสนแปดหมื่นสี่พันห้าร้อยบาทถ้วน) และจำนวน ๒๐๔,๔๕๒,๐๐๐ บาท (สองร้อยสี่สิบลสี่แสนห้าหมื่นสองพันบาทถ้วน) ตามลำดับ และสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงาน ป.ป.ช. มิได้รับโอกาสในการไปชี้แจงด้วยวาจาต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ นอกจากนี้ยังเห็นว่างบประมาณที่เสนอขอเพิ่มมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เพื่อให้เป็นไปตามภารกิจและยุทธศาสตร์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เช่น ค่าใช้จ่ายงานประจำอันเกี่ยวกับการจ่ายเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวของข้าราชการตุลาการและตะเตะยุติธรรม โครงการจัดตั้ง

ศาลแขวงในกรุงเทพมหานครของสำนักงานศาลยุติธรรม ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารที่ทำการ ศาลปกครองอุตรธานีและที่ทำการศาลปกครองยะลาของสำนักงานศาลปกครอง ค่าใช้จ่ายบุคลากรและ ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการและบริหารองค์กรของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการ วิสามัญฯ และสำนักงบประมาณ เห็นว่า หน่วยงานดังกล่าวไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นแปดปีติด เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวมีเงินคงเหลือสะสมปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เพียงพอที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินการ กิจของหน่วยงานอยู่แล้ว และในชั้นพิจารณาก่อนการขอแปดปีติดเพิ่มเติมงบประมาณ คณะกรรมการ วิสามัญฯ โดยคณะอนุกรรมการได้เชิญหน่วยงานทั้งสามดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา และรับฟังคำชี้แจงจากหน่วยงานดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น ในชั้นการพิจารณาคำขอแปดปีติดของ คณะกรรมการวิสามัญฯ จึงไม่ได้เชิญหน่วยงานดังกล่าวร่วมหารือแต่ประการใด

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๒ วรรคสาม มาตรา ๒๒๗ วรรคสาม และมาตรา ๒๕๑ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และคณะกรรมการ ป.ป.ช มีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซง จากฝ่ายบริหาร รัฐธรรมนูญจึงบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๘ วรรคแปด และวรรคเก้า ว่ารัฐต้องจัดสรร งบประมาณให้เพียงพอกับการบริหารงานโดยอิสระของรัฐสภา ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครองและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของรัฐสภา ศาล และ องค์กรตามวรรคแปด หากหน่วยงานนั้นเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ นั้นไม่เพียงพอ ให้สามารถเสนอคำขอแปดปีติดต่อคณะกรรมการได้โดยตรง ดังนั้นกระบวนการจัดทำและพิจารณา อนุมัติงบประมาณรายจ่ายตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณจึงกำหนดหน้าที่ ให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้มีอำนาจจัดทำงบประมาณรายจ่าย โดยมีสำนักงบประมาณเป็นผู้จัดทำข้อเสนอ งบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว สำนักงบประมาณ จะดำเนินการจัดพิมพ์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณให้คณะรัฐมนตรี พิจารณาเห็นชอบอีกครั้งหนึ่งก่อนนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไปเป็นสามวาระตามลำดับก็ตาม แต่เฉพาะรัฐสภา ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครองและองค์กรตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น ที่สามารถขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายต่อคณะกรรมการได้โดยตรง และเมื่อคณะกรรมการวิสามัญฯ

พิจารณาเสร็จแล้วจะเสนอรายงานพร้อมร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ผ่านมา
ความเห็นชอบของคณะกรรมการวิสามัญฯ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเรียงลำดับมาตราในวาระที่สอง
จากนั้นจะพิจารณาให้ความเห็นชอบในวาระที่สามก่อนส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป ฉะนั้น หลักเกณฑ์
ทั่วไปในการจัดทำและจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานของรัฐนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องสอดคล้องกับ
รายจ่ายของรัฐ และรายจ่ายตามข้อผูกพันที่มีอยู่ รวมถึงผลกระทบต่อการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
ในการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนอื่นตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา เพื่อให้การจัดสรร
งบประมาณเป็นไปด้วยความเหมาะสมและเป็นธรรม ภายใต้กรอบภารกิจของประเทศในภาพรวม เพื่อให้
สอดคล้องกับรายรับที่จะนำมาจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณอันมีอยู่อย่างจำกัด จึงเป็นเหตุผลและ
ความจำเป็นของรัฐที่ไม่สามารถจะจัดสรรงบประมาณให้แก่ทุกหน่วยงานได้ตามวงเงินที่เสนอขอรับ
การสนับสนุน โดยอาจมีการตัดทอนหรือเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ ตามลำดับ
ความสำคัญและความจำเป็นของการดำเนินงานนั่นเอง ดังนั้น เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมดังวินิจฉัยแล้ว
กรณีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของรัฐตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๕๗ สำหรับสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงาน ป.ป.ช. จึงเป็น
กระบวนการพิจารณาที่เป็นไปโดยชอบตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคแปดและ
วรรคเก้า แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคแปด และวรรคเก้า
แล้วจะเห็นได้ว่าด้วยความเป็นอิสระของสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงาน
ป.ป.ช. รัฐพึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องงบประมาณที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานตาม
มาตรา ๑๖๘ วรรคแปด เป็นพิเศษกว่าหน่วยงานของรัฐฝ่ายบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้คณะกรรมการ
ซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติได้พิจารณาอย่างรอบคอบว่า การที่ฝ่ายบริหารได้ปรับลดงบประมาณของหน่วยงาน
ดังกล่าวเป็นการแทรกแซงความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน
ศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงาน ป.ป.ช. หรือไม่ แม้ว่าจะมิได้มีบทบังคับเด็ดขาด
ให้คณะกรรมการต้องเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในการแปรญัตติแต่อย่างใด
แต่เพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและหลักธรรมาภิบาลที่การพิจารณาต้องฟังความทุกฝ่าย โปร่งใส
และปราศจากอคติ ย่อมสมควรให้โอกาสหน่วยงานดังกล่าว ได้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นในการเสนอเพิ่ม
งบประมาณ รวมถึงควรได้ปรึกษาหารือระหว่างกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจและได้รับทราบเหตุผลความจำเป็น

ในการปรับลดงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคแปด มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินการโครงการต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดความชอบธรรมของทั้งสองฝ่าย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๒๗ ในส่วนงบประมาณของสำนักงานศาลยุติธรรมและของสำนักงานศาลปกครอง และมาตรา ๒๘ ในส่วนงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่ขัดหรือแย้งหรือ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคแปด และวรรคเก้า แต่อย่างใด

นายจรูญ อินทจาร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่

ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ